

**Bryssel den 10 december 2025
(OR. en)**

16451/25

**Interinstitutionellt ärende:
2025/0221(COD)**

**TRANS 628
ENER 654
CODEC 2029
POLMIL 409
COMPET 1304
MI 1016
CADREFIN 363
FIN 1517**

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Rådet
Ärende:	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa för perioden 2028–2034, om ändring av förordning (EU) 2024/1679 och om upphävande av förordning (EU) 2021/1153 – Partiell allmän riktlinje

I. INLEDNING

1. Den 16 juli 2025 antog Europeiska kommissionen ett förslag till flerårig budgetram för perioden efter 2027, inbegripet ett förslag om Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE). Förslaget om FSE syftar till att tillhandahålla den rättsliga grunden för perioden 2028–2034 för investeringar i transeuropeiska nät för transport- och energiinfrastruktur, inbegripet projekt för militär rörlighet och gränsöverskridande energiprojekt, främst för förnybar energi.

2. På transportområdet syftar förslaget om FSE till att

- a) bidra till fullbordandet av det transeuropeiska transportnätet (*TEN-T*), med särskild inriktning på infrastrukturprojekt med en stark gränsöverskridande dimension,
- b) bidra till fullbordandet av ett smart, resilient, säkert, driftskompatibelt, utsläppssnålt och hållbart transeuropeiskt transportnät,
- c) investera i gränsöverskridande förbindelser med tredjeländer genom att genomföra de vägledande kartorna över TEN-T,
- d) anpassa TEN-T för dubbla användningsområden för transportinfrastruktur för att förbättra både den civila och den militära rörligheten i hela EU.

3. På energiområdet syftar förslaget om FSE till att

- a) som ett centralt mål bidra till utvecklingen av projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse i enlighet med TEN-E-förordningen för att stödja förverkligandet av den inre marknaden och fullbordandet av energiunionen genom att stödja gränsöverskridande infrastrukturprojekt i EU och med angränsande tredjeländer,
- b) förbättra driftskompatibiliteten mellan nät, underlätta utfasningen av fossila bränslen i ekonomin, undanröja flaskhalsar i sammanlänkningen, främja skydd av kritisk infrastruktur och resiliens samt säkerställa försörjningstrygghet,
- c) underlätta det gränsöverskridande energisamarbetet, främst genom stöd till gränsöverskridande projekt för förnybar energi eller genom unionens finansieringsmekanism för förnybar energi som inrättats genom förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder.

II. LÄGESRAPPORT OM RÅDETS ARBETE

4. Den 22 juli 2025 presenterade kommissionen förslaget om FSE och den åtföljande konsekvensbedömningen för arbetsgruppen för intermodala transporter och transportnät.
5. För att samordna och strukturera rådets arbete, och i enlighet med artikel 19.3 i rådets arbetsordning, godkände Coreper vid sitt möte den 3 september 2025 inrättandet av ad hoc-gruppen för Fonden för ett sammanlänkat Europa¹. Ad hoc-gruppen sammanträdde sex gånger mellan den 10 september och den 19 november 2025 och diskuterade ordförandeskapets kompromisstexter.
6. På grundval av kommentarerna från medlemsstaterna vid ad hoc-gruppens möte den 19 november 2025 reviderade ordförandeskapet ytterligare kompromisstexten, som diskuterades i Coreper den 3 december 2025. Diskussionerna visade att det fanns ett brett stöd för ordförandeskapets kompromisstext och det krävdes endast ett fåtal justeringar.
7. Ändringar i förhållande till kommissionens förslag anges med understruken fetstil vid tillägg och med genomstrykning för strykningar. Ändringar i förhållande till det senaste dokument som lades fram för Coreper den 3 december 2025 är dessutom markerade med kursiverad stil.

¹ Dok. ST 11716/25.

III. DE VIKTIGASTE INSLAGEN I ORDFÖRANDESKAPETS KOMPROMISSTEXT

8. Eftersom förslaget om FSE är kopplat till nästa fleråriga budgetram har alla bestämmelser som har budgetkonsekvenser eller är av övergripande karaktär lagts åt sidan och placerats inom hakparentes – och därmed uteslutits från den partiella allmänna riktlinjen – i avvaktan på ytterligare framsteg med den fleråriga budgetramen. Dessa bestämmelser, som står inom hakparentes i texten, gäller hänvisningen till finansieringsramen i löpande priser och till deflatorn (skäl 1), hänvisningar till EKF:s InvestEU-instrument och genomförandemekanismen för instrumentet Europa i världen (skälen 19 och 20), hänvisningen till prestationsförordningen (skäl 28), programmets varaktighet (artikel 1), budgeten (artikel 4), stöd som ska tillhandahållas genom EKF:s InvestEU-instrument eller genomförandemekanismen för instrumentet Europa i världen (artikel 8.3–8.5) och differentierade medfinansieringsgrader (artikel 10.6–10.8). Bestämmelserna inom hakparentes kan vid behov revideras, allteftersom förhandlingarna fortskrider.
9. I ordförandeskapets kompromissförslag bortses också från de frågor som rör ytterligare fast öronmärkning och geografisk balans som har identifierats som övergripande till sin karaktär och som går utöver FSE-programmet.
10. Ändringar av de övergripande bestämmelserna
 - a) **Programmets mål** – artikel 3: Större tonvikt har lagts på FSE:s bidrag till utfasning av fossila bränslen, integrering och konkurrenskraften på den inre marknaden. Det har införts en särskild formulering i skälen som betonar behovet av att beakta varje medlemsstats geografiska särdrag när man överväger den gränsöverskridande dimensionen hos projekt.
 - b) **Tredjeländer som är associerade till programmet** – artikel 7: Inga ändringar har införts direkt i denna artikel men förtydliganden om det befintliga arbetssättet har lagts till i skäl 31, bland annat när det gäller vikten av att upprätthålla lika villkor.

- c) **Stödberättigande** – artikel 9: Artikeln har skrivits om för att förbättra den rättsliga sundheten och klarheten genom att ange kriterierna för stödberättigande och specificera innehållet i arbetsprogrammen. En ny artikel 9a om tilldelningskriterier har lagts till för att i) klargöra att tilldelningskriterier ska fastställas i arbetsprogrammen (och kan beskrivas närmare i dokument som rör tilldelningsförfarandet) och ii) ange inslag som kommissionen kan beakta när den fastställer tilldelningskriterierna. Dessa ändringar återspeglas också i skäl 24. Vidare har punkt 7 utgått, eftersom den skulle kunna tolkas på ett sätt som avsevärt skulle begränsa möjligheten att ansöka om finansiering för infrastrukturprojekt, särskilt projekt med tidigare ingångna nationella finansieringsåtaganden.
- d) **Samstämmighet med andra program inom den fleråriga budgetramen** – artikel 12.3a: En bestämmelse har införts för att återspegla behovet av att säkerställa samstämmighet och komplementaritet mellan arbetsprogrammen för genomförande av FSE-programmet och Europeiska konkurrenskraftsfonden, som – tillsammans med nationella och regionala partnerskapsplaner – bör säkerställa bättre täckning av medlemsstaternas finansiella behov för infrastrukturprojekt. Ytterligare inslag som rör operativ samstämmighet omfattas av artiklar och skäl inom hakparentes i kompromisstexten.
- e) **Kompletterande regler för bidrag** – artikel 10: Förtydliganden har införts för att säkerställa att bidragsmottagarna i vederbörlig ordning involveras i händelse av en nedsättning eller uppsägning av ett bidrag.
- f) **Kommittéförfarande** – artiklarna 12, 12a och 15: För att säkerställa att medlemsstaterna involveras på lämpligt sätt i upprättandet av arbetsprogrammen och urvalet av projekt för FSE-finansiering har det rådgivande förfarandet ersatts av granskningsförfarandet. Dessutom har en klausul om inget yttrande införts med avseende på antagandet av arbetsprogrammen.

11. Ändringar av de transportspecifika bestämmelserna:

- a) Definitioner – artikel 2: Ett antal definitioner har förtydligats eller lagts till, bland annat *transportinfrastruktur med dubbla användningsområden* och *övergripande projekt*.
- b) Programmets mål – artikel 3: I punkt 2 a i 1 görs en uttrycklig hänvisning till de **européiska transportkorridorerna** för att klargöra omfattningen av de projekt som kan vara berättigade till finansiering.
- c) **Stödberättigande (för projekt för militär rörlighet)** – artikel 9.4 och 9.8 samt skäl 24: Vikten av att vederbörlig hänsyn tas till säkerhet och allmän ordning under förfaranden för tilldelning har betonats.
- d) Efter omfattande samråd har **bilagan** med den vägledande förteckningen över projekt av gemensamt intresse med en gränsöverskridande dimension ändrats, främst för att ta hänsyn till i) olika tekniska anpassningar, ii) införande av nya gränsöverskridande sträckor som inte ingick i kommissionens ursprungliga förslag och iii) utvidgning av vissa befintliga sträckor när det gäller höghastighetståg. Samtidigt har det betonats i skäl 4 att bilagan endast är vägledande och därför varken föregriper urvalet av projekt för medfinansiering från FSE eller fastställer finansiella åtaganden från medlemsstaternas sida.

12. Ändringar av de energispecifika bestämmelserna

- a) I ett nytt skäl klargörs **kopplingarna mellan förstärkning av och tillgång till interna nät och gränsöverskridande sammanlänkningskapacitet**.
- b) Det har införts en särskild formulering för att säkerställa att medlemsstaternas geografiska särdrag, inbegripet **ömedlemsstater, beaktas**.
- c) **Definitioner** – artikel 2: Definitionen av *gränsöverskridande projekt inom förnybar energi* har ändrats för att i tillämpliga fall ta hänsyn till **anslutningen till distributions- eller överföringsnätet**, förutsatt att den utgör en integrerad del av projektet. Denna ändring gäller även lagringsprojekt som definieras i den artikeln.

- d) **Programmets mål** – artikel 3: I punkt 2 b i betonades uttryckligen den **centrala rollen** för **projekt av gemensamt intresse** och **projekt av ömsesidigt intresse**.
Undanröjande av flaskhalsar i sammanlänkningen har införts, och till resiliensen hos energiinfrastruktur har aspekten **skydd av kritisk energiinfrastruktur** tillfogats. Skyddet av kritisk energiinfrastruktur beaktas också i skälen. Tillämpningsområdet för artikel 3.2 b ii förtydligades ytterligare avseende målet att stödja gränsöverskridande energisamarbete, dvs. främst för projekt för förnybar energi.
- e) I artikel 3.2 b ii har det även klargjorts att projekt som kan få stöd genom unionens finansieringsmekanism för förnybar energi även omfattar lagring om villkoren är uppfyllda i enlighet med artikel 33 i förordning (EU) 2018/1999.
- f) **Gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi** –artikel 11: Punkt 2 har ändrats för att lägga till utfasning av fossila bränslen, systemflexibilitet och lagring till fördelarna med gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi. Sådana projekt ska också bedömas med avseende på potentiella specifika fördelar när de hänger nära samman med utbyggnaden av gränsöverskridande energinät. Detta återspeglas i punkt 4.

- g) **Tilldelning av högst 5 % av programbudgeten till unionens finansieringsmekanism för förnybar energi** – artikel 11: Punkt 5 har ändrats för att lägga till att tilldelning också kan ske när den medger att finansiera projekt som möjliggör en **kostnadseffektiv integrering av förnybara energikällor i energisystemet**. Om bidraget på 5 % till unionens finansieringsmekanism för förnybar energi har tilldelats fullt ut den 1 januari 2031, kan kommissionen dessutom besluta att tilldela ett ytterligare bidrag som inte överstiger 5 % av den återstående budgeten för detta program (ny punkt 5a). Innan kommissionen gör detta ska den utvärdera marknadsspridningen av och efterfrågan på gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi samt hur unionens finansieringsmekanism för förnybar energi fungerar. Denna ändring återspeglas också i skälen.
- h) **Arbetsprogram** – artikel 12: En ny punkt 2a har lagts till för att i arbetsprogrammen inom energisektorn tydligare beakta projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse som syftar till att bättre integrera den inre marknaden för energi, avskaffa energiisolering och undanröja flaskhalsar i elsammanlänknings. Detta återspeglas också i skälen.
- i) I artikel 12 har också en punkt 2b införts så att arbetsprogrammen anger de uppskattade beloppen för de specifika energimålen, med beaktande av utvecklingen av EU:s energipolitik, bland annat ramen för att fasa ut fossila bränslen i energisystemet. Denna ändring återspeglas i skälen 10 och 18.
13. Det finns också rättelser som infördes i texten efter Corepers möte den 3 december 2025. Dessa rättelser ändrar inte textens innebörd. De harmoniserar de termer och den stavning som används i texten.

IV. BEHANDLING VID ÖVRIGA INSTITUTIONER

14. Från Europaparlamentets sida inväntar förslaget utskottsbeslut. Utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) och utskottet för transport och turism (TRAN) är gemensamt ansvariga för förslaget. Föredraganden från ITRE, Kamila GASIUK-PIHOWICZ (PL, EPP), och föredraganden från TRAN, Oihane AGIRREGOITIA MARTÍNEZ (ES, Renew), utsågs den 3 oktober 2025. Tre utskott ombads att avge ett yttrande, nämligen utskottet för säkerhet och försvar (SEDE), utskottet för miljö, klimat och livsmedelssäkerhet (ENVI) och utskottet för regional utveckling (REGI). Budgetutskottet (BUDG) kommer att utarbeta en budgetbedömning. Europaparlamentet förväntas anta sitt betänkande i mitten av 2026.
15. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén håller för närvarande på att utarbeta yttranden om lagstiftningsförslaget.

V. SLUTSATS

16. Rådet uppmanas att anta en partiell allmän riktlinje på grundval av texten i bilagan till denna not.
17. Denna partiella allmänna riktlinje kommer att utgöra rådets mandat för förhandlingarna med Europaparlamentet inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

2025/0221 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa för perioden 2028–2034, om ändring
av förordning (EU) 2024/1679 och om upphävande av förordning (EU) 2021/1153**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA
FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 172 första
stycket och artikel 194.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

¹ *EUT L., s.

² *EUT L., s.

- (1) Genom denna förordning inrättas Fonden för ett sammanlänkat Europa (*programmet*) i syfte att påskynda investeringarna på området för transeuropeiska transport- och energinät och stimulera till ökade medel från både den offentliga och den privata sektorn, samtidigt som rättssäkerheten ökas och principen om teknikneutralitet respekteras. Det syftar också till att underlätta gränsöverskridande samarbete inom området för förnybar energi, exempelvis genom stöd till gränsöverskridande projekt. Programmet bör underlätta maximala synergier mellan transport-, och energisektorerna och därmed effektivisera unionens åtgärder och optimera kostnaderna för genomförandet. [I denna förordning fastställs en finansieringsram för programmet. I denna förordning beräknas löpande priser genom användning av en fast deflator på 2 %.]
- (2) Effektiv transport av människor³ och varor är en grundläggande pelare för unionens funktion, och spelar en avgörande roll för att främja konkurrenskraft och ekonomisk tillväxt, säkerställa sammanhållning samt uppnå klimat- och miljömål. Medborgares och varors möjlighet att röra sig fritt och effektivt inom en väl sammanlänkad och komplett inre marknad stärker konnektiviteten, säkerställer tillgång till arbetstillfällen och tjänster samt stöder lokala ekonomier och handel. Samtidigt är ett utsläppssnålt och hållbart transportsystem en förutsättning för att uppnå unionens klimatmål och ta itu med det strategiska och ohållbara beroendet av fossila bränslen i unionens ekonomi. Effektiv och säker godstransport är absolut avgörande för att vi ska kunna tillhandahålla nödvändiga varor till medborgarna, hålla ekonomin igång och upprätthålla vår militära säkerhet. I Draghi-rapporten om Europas konkurrenskrafts framtid⁴ erkänns betydelsen av att öka investeringarna i transportinfrastruktur och betonas behovet av en integrerad multimodal transportmarknad samt den starka efterfrågan på minskning av koldioxidutsläpp och rena lösningar. Draghi-rapporten uppmanar också till att främja digitaliseringen inom unionen, särskilt inom nyckelsektorer som transport. Letta-rapporten om den inre marknadens framtid lyfter fram transportsektorn som ett nyckelområde där ett fördjupat europeiskt samarbete är avgörande för att fullt ut frigöra den inre marknadens potential.

³ Inbegripet personer med nedsatt rörlighet och funktionsnedsättning.

⁴ Mario Draghi, En konkurrenskraftsstrategi för Europa, September 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_sv.

Rapporten understryker särskilt behovet av att fullborda TEN-T-nätet och lyfter fram möjligheterna med ett europatäckande höghastighetsjärnvägsnät som kan revolutionera resandet i Europa och bidra till unionens integration. I Niinistö-rapporten om Europas civila och militära beredskap betonas betydelsen av transportkorridorer med dubbla användningsområden för militära förflyttningar och försörjningskedjor, samt transportinfrastrukturens motståndskraft mot klimatförändringar. Den lyfter även fram behovet av säkra sjöfartsleder för unionens utrikeshandel.

- (3) Unionen bör underlätta projekt i missgynnade, mindre sammanlänkade områden, landsbygds-, ö-, kust-, randområden, överbelastade yttersta randområden eller isolerade områden **och medlemsstater, inbegripet ömedlemsstater,** för att **minska energiisoleringen och** ge tillgång till de transeuropeiska energi- och transportnäten, vilket gynnar hela unionen när det gäller säkerhet, konkurrenskraft samt social, ekonomisk och territoriell sammanhållning. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1679⁵ definierar infrastrukturen i det transeuropeiska transportnätet och anger de krav som infrastrukturen ska uppfylla och föreskriver åtgärder för dess genomförande. I den förordningen föreskrivs att stomnätet i det transeuropeiska transportnätet ska vara fullbordat senast 2030 och det utvidgade stomnätet senast 2040, genom skapandet av ny infrastruktur samt omfattande uppgradering och renovering av befintlig infrastruktur. Detta kommer att leda till ett nät för person- och godstransporter med hög prestanda.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1679 av den 13 juni 2024 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1153 och (EU) nr 913/2010 och om upphävande av förordning (EU) nr 1315/2013 (EUT L, 2024/1679, 28.6.2024).

- (4) För att uppnå målen som fastställs i förordning (EU) 2024/1679 är det nödvändigt att ge ekonomiskt stöd till utvecklingen av projekt av gemensamt intresse med en gränsöverskridande dimension genom ny eller uppgraderad infrastruktur, inbegripet undanröjande av felande länkar. En sådan gränsöverskridande dimension återfinns i de europeiska transportkorridorerna, inbegripet de avsnitt av järnvägen och de inre vattenvägarna som förtecknas i bilagan till denna förordning. I denna bilaga förtecknas också ytterligare projekt för det övergripande nätet samt[...] för hamnar som tillsammans med[...] sina förbindelser till inlandet har en gränsöverskridande dimension. Den vägledande förteckning över projekt av gemensamt intresse med en gränsöverskridande dimension som återfinns i bilagan är illustrativ, utan förmånsbehandling och påverkar inte tillämpningen av artikel 8.5 i förordning (EU) 2024/1679. De projekt av gemensamt intresse med en gränsöverskridande dimension som inte förtecknas i bilagan är inte uteslutna från stöd inom ramen för detta program, förutsatt att de uppfyller relevanta kriterier. Varje medlemsstats geografiska särdrag, särskilt när det gäller ömedlemsstater, bör beaktas när man överväger den gränsöverskridande dimensionen hos projekt som är berättigade till finansiering inom ramen för detta program.[...]
- (4a) Programmet bör stödja utvecklingen av ett smart, resilient och hållbart TEN-T-nät. Ett smart TEN-T-nät bör utrustas med driftskompatibla och digitala trafikledningssystem, såsom ERTMS, ITS, Sesar, VTMS och RIS. Ett resilient TEN-T-nät bör vara redo att hantera klimatförändringarna och det geopolitiska sammanhanget samt naturfaror, hybrid- och cyberhot, katastrofer orsakade av människan och störningar. Ett hållbart TEN-T-nät bör möjliggöra utsläppsnåla transporter, till exempel genom utbyggnaden av infrastruktur för alternativa bränslen. När det gäller långväga transporter föreligger dessutom en brist på driftskompatibilitet och infrastruktur som möjliggör säker drift. Man bör också ta upp dessa frågor i programmet.[...]

- (4b) [...] **D**är så är tillämpligt [...] bör de åtgärder som stöds av programmet [...] **vara** förenliga med arbetsplanerna för korridorer i enlighet med artikel 54 i förordning (EU) 2024/1679 och med den övergripande nätverksutvecklingen vad gäller prestanda och driftskompatibilitet.
- (5) I den gemensamma vitboken om europeisk försvarsberedskap 2030⁶ fastslogs att militär rörlighet är en nyckelkomponent för europeisk säkerhet och försvar, och vidare underströks unionens mervärde när det gäller att stödja infrastruktur med dubbla användningsområden för rörlighet. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153⁷ innehöll för första gången ett särskilt finansiellt anslag för utvecklingen av transportinfrastruktur med dubbla användningsområden som tillgodoser både civila behov och försvarsbehov. Det är avgörande att unionens transportinfrastruktur möjliggör snabb och effektiv förflyttning av militär personal, materiel och utrustning i luften, på land och till sjöss. Infrastrukturen för samtliga transportsätt bör [...] följaktligen uppgraderas för att uppfylla militära krav. Programmet bör eftersträva komplementaritet med de särskilda verksamheter som stöds inom Europeiska konkurrenskraftsfonden (även vad gäller viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse), särskilt i syfte att stärka medlemsstaternas tillgång till och tillgänglighet i fråga om kapacitet för militär rörlighet, samt att stödja utvecklingen av digitala lösningar för att underlätta militär rörlighet, liksom åtgärder som stöds inom nationella och regionala partnerskapsplaner.

⁶ Gemensam vitbok om europeisk försvarsberedskap 2030 (JOIN(2025) 120 final, 19 mars 2025).

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153 av den 7 juli 2021 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014 (EUT L 249, 14.7.2021, s. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

- (6) Inom området militär rörlighet syftar programmet till att bidra till att möjliggöra snabb och omfattande transport av militär utrustning och personal inom EU, med beaktande av militär expertis på EU-nivå. Programmet bör vara förenligt med EU:s insatser för att stärka unionens försvarsberedskap, i enlighet med Gemensam vitbok om europeisk försvarsberedskap 2030 **och fullt ut respektera EU-medlemsstaternas suveränitet över sina respektive nationella territorium och nationella beslutsprocesser när det gäller militär rörlighet. Programmet bör inriktas på de åtgärder som rör EU:s fyra prioriterade korridorer för militär rörlighet, vilka anges i bilaga II till de militära krav för militär rörlighet inom och utanför EU, som godkändes av rådet den 17 mars 2025, och i alla efterföljande ändringar som godkänns därefter. Detta bör inte utesluta möjligheten att stödja andra infrastrukturåtgärder avseende dubbla användningsområden, i enlighet med de kriterier som fastställs i denna förordning.**
- (7) Unionen har utvecklat egna rymdsystem för positionsbestämning, navigering och tidsbestämning (Galileo, Egnos och LEO PNT), för jordobservation och övervakning (Copernicus, Eogs) samt för säker uppkoppling (Govstacom och IRIS²). Samtliga erbjuder avancerade tjänster som innebär betydande ekonomiska fördelar för offentliga och privata användare. Därför bör all infrastruktur för transport eller energi som finansieras genom FSE, och som utnyttjar PNT eller jordobservationstjänster, vara tekniskt kompatibel med dessa system. För att uppnå sådan kompatibilitet kan arbetsprogrammet, i förekommande fall, se till att åtgärder som stöds genom Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) och som omfattar PNT-, uppkopplings- eller observationsteknik är tekniskt kompatibla med EU:s rymdsystem.
- (8) Strategin ProtectEU understryker att säkerhet är den grundval som alla våra friheter bygger på, och utgår från uppfattningen att säkerhet bör integreras i all EU-politik.

- (9) Utbyggnaden och uppgraderingen av energiinfrastruktur är en grundläggande förutsättning för en verklig energiunion som är fullständig och sammanlänkad, som säkerställer unionens energitrygghet och energioberoende, överkomliga energipriser, industriell konkurrenskraft, samtidigt som unionens klimat- och energimål för 2030 uppfylls och klimatneutralitet uppnås senast 2050. Energinät är nödvändiga för att möjliggöra ytterligare produktion av förnybar energi, inbegripet havsbaserad produktion, för att främja utfasning av fossila bränslen i industrin och elektrifiering av den, samt för att säkerställa en välfungerande, **flexibel** och konkurrenskraftig inre energimarknad som ger säkra leveranser av energi till överkomliga priser, **inbegripet genom att områden med stor energiproducerande potential kopplas till framtida efterfrågan**. I Draghi-rapporten erkänns också betydelsen av att öka investeringarna i energiinfrastruktur. I samma rapport framhålls särskilt investeringar i energinät och behovet av att snabbt öka utbyggnaden av gränsöverskridande energiinfrastruktur för att säkerställa integrationen av förnybar energi i det europeiska systemet och minska koldioxidutsläppen från den europeiska industrin. I given för en ren industri⁸ och handlingsplanen för överkomliga energipriser⁹ betonade kommissionen den avgörande rollen som fullbordandet av energiunionen spelar, genom att göra investeringar i **och leverera** energiinfrastruktur och gränsöverskridande nät, för att skydda den europeiska industrins konkurrenskraft och människors välbefinnande samt för att säkerställa överkomlig och säker energiförsörjning. Handlingsplanen för överkomliga energipriser visar att varje person, samhälle och företag bör gynnas av den gröna omställningen. Enligt övervakningsrapporten om elinfrastruktur¹⁰ från Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter kommer behovet av gränsöverskridande kapacitet att uppgå till 66 GW år 2030. I dagsläget saknas kapacitet för 32 GW av dessa 66 GW. Programmets stöd till gränsöverskridande projekt kommer att spela en viktig roll för att åtgärda denna brist.

⁸ COM/2025/85 final

⁹ COM/2025/79 final

¹⁰ Acer: *Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system*, 2024 Monitoring Report, https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_2024_Monitoring_Electricity_Infrastructure.pdf.

- (10) Särskild vikt bör läggas vid gränsöverskridande energiförbindelser, inbegripet komplexa projekt såsom hybrida sammanlänkningar, däribland sådana som är nödvändiga för att uppnå elsammanlänkingsmålet om 15 % till 2030 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999¹¹. **I handlingsplanen för överkomliga energipriser underströk kommissionen att en ambitiös elektrifiering av energisystemet och en utbyggnad av produktionen av ren energi kommer att öka energieffektiviteten i energisektorn som helhet, bidra till att fasa ut fossila bränslen i industri-, mobilitets- samt, tillsammans med andra lösningar, uppvärmnings- och kylningssektorerna och stödja användningen av ren och inhemsk energiproduktion och tillkännagav lanseringen av en handlingsplan för elektrifiering 2026.**
- (11) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869¹² fastställer riktlinjer för en snabb utveckling av den transeuropeiska energiinfrastrukturen och dess driftskompatibilitet. Förordningen föreskriver identifiering av projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse, samt fastställer villkoren för att dessa projekt ska vara berättigade till ekonomiskt stöd från unionen. Med tanke på deras gränsöverskridande karaktär medför projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse inte bara betydande positiva externa effekter och främjar solidaritet, utan innebär också särskilda utmaningar för projektansvariga på grund av att de kan omfatta flera jurisdiktioner samt på grund av samordningssvårigheter och en ofta asymmetrisk fördelning av kostnader och nytta **mellan och utanför värdländer.**

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 (EUT L 152, 3.6.2022, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

De kräver därför stöd på unionsnivå och bör stå i särskilt fokus inom ramen för detta programs energimål, i linje med den fördelning av medel som anges i förordning (EU) 2021/1153. Liksom var fallet för Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 bör kommissionen regelbundet bedöma utnyttjandet av medel inom ramen för detta programs energimål för att säkerställa en lämplig fördelning i enlighet med marknadsefterfrågan och behovet av att fullborda energiunionen.

- (12) Inom energiområdet syftar programmet till att bidra till utvecklingen av projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse, med målet att främja energimarknadsintegration och driftskompatibilitet mellan energinät över gränserna. Programmet syftar vidare till att främja minskningen av koldioxidutsläpp, minska energiisoleringen och undanröja flaskhalsar i sammanlänkningen, vilket skulle främja energieffektiviteten och säkerställa försörjningstryggheten, samt att underlätta gränsöverskridande samarbete inom energiområdet, inbegripet produktion av förnybar energi, samt i fråga om lagringsanläggningar som inte uppfyller kriterierna för stödberättigande i förordning (EU) 2022/869. Varje medlemsstats geografiska särdrag, särskilt när det gäller ömedlemsstater, bör beaktas när man överväger den gränsöverskridande dimensionen hos projekt som är berättigade till finansiering inom ramen för detta program, samt när man bedömer energiisolering, sårbarheter och försörjningstrygghet. Vid genomförandet bör samtliga berörda parter intressen beaktas och det bör göras en kostnads-nyttoanalys av projekten.
- (13) Gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstater, eller mellan medlemsstater och tredjeländer, inom området förnybar energi är avgörande för att uppnå unionens mål när det gäller minskning av koldioxidutsläpp, konkurrenskraft, fullbordandet av den inre energimarknaden och försörjningstrygghet på ett kostnadseffektivt och hållbart sätt. Programmet syftar till att ta itu med risken att gränsöverskridande samarbete förblir på en otillfredsställande nivå om inget finansiellt stöd ges från unionen.

- (14) Gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi bör medföra kostnadsbesparingar vid utbyggnaden **och integreringen** av förnybar energi inom unionen, eller andra fördelar för **utfasning av fossila bränslen**, systemintegration, **lagrings- och systemflexibilitet**, försörjningstrygghet, konkurrenskraft eller innovation. Vid urvalet av projekt bör kommissionen särskilt beakta deras bidrag till en fortsatt integration av unionens inre energimarknad och, när så är möjligt, ta hänsyn till geografisk balans. **Arrangemang för gränsöverskridande lagringsprojekt inom området förnybar energi bör inte begränsas till angränsande medlemsstater och fysisk leverans av energi eller flexibilitetstjänster.** Vid bidrag till bygg- och anläggningsarbeten bör den sökande visa att det finns behov av att korrigera marknadsmisslyckanden eller ekonomiska hinder, såsom otillräcklig kommersiell bärkraft, höga initialkostnader eller brist på marknadsfinansiering.
- (15) Programmet bör möjliggöra en överföring av medel till unionens **finansieringsmekanism** för förnybar energi, som inrättats genom artikel 33 i förordning (EU) 2018/1999¹³, för att säkerställa bidrag till det möjliggörande ramverk som anges i artikel 3.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001¹⁴, **inbegripet tekniskt och administrativt stöd för genomförandet av unionens finansieringsmekanism för förnybar energi**. Denna överföring kan även avse projekt som kan definieras som gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi. I tillämpliga fall bör kommissionen sträva efter att prioritera sådant ekonomiskt stöd till projekt som främjar en ytterligare integrering av unionens interna energimarknad, inbegripet gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (Text av betydelse för EES).

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

Om de överförda medlen till unionens finansieringsmekanism för förnybar energi fullt ut fördelats senast den 1 januari 2031 får kommissionen överföra ytterligare 5 % av den återstående budgeten för detta program som planeras för de specifika mål som avses i artikel 3.2 b, på grundval av en grundlig utvärdering av marknadsgenomslaget för och efterfrågan på gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi, med beaktande av behovet av tillgänglig finansiering som krävs för att som ett centralt mål stödja utvecklingen av projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse i enlighet med programmålen i artikel 3.2 b.

- (16) Man bör säkerställa synergier mellan utvecklingen av de transeuropeiska transport- och energinäten samt gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi med stark gränsöverskridande inverkan som stöds av FSE, och transport- och energiprojekt inom ramen för de nationella och regionala partnerskapsplanerna, ramprogrammet för forskning och innovation samt Europeiska konkurrenskraftsfonden. Synergier kan även omfatta stöd till viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse med fokus på gränsöverskridande infrastruktur inom transport- och energisektorn.

- (16a) Utbyggnaden och förstärkningen av och tillgången till intern nätinфраstruktur är avgörande för att säkerställa ett lämpligt och tillförlitligt utnyttjande av gränsöverskridande sammanlänkningskapacitet, ta itu med flaskhalsar i infrastrukturen såsom strukturell överbelastning i nationella elnät, stödja ytterligare integration av den inre energimarknaden och fullbordandet av energikorridorer, vilket på sikt bidrar till förverkligandet av energiunionen och överkomliga energipriser och stöder unionens konkurrenskraft. I enlighet med förordning (EU) 2022/869 får nationella infrastrukturprojekt med betydande gränsöverskridande verkan klassificeras som projekt av gemensamt intresse eller projekt av ömsesidigt intresse i syfte att effektivt stödja och möjliggöra gränsöverskridande sammanlänkning, utan att det påverkar gränsöverskridande kostnadsfördelning.**

- (16b) Det är angeläget att skydda kritisk transport- och energinfrastruktur för att säkerställa unionens säkerhet och fortsatta energiförsörjning. Som svar på framväxande hot varierar åtgärderna för att skydda kritisk energinfrastruktur i omfattning, karaktär och angelägenhet. Samtidigt som EU-medlemsstaternas suveränitet över sina nationella säkerhetsintressen respekteras fullt ut är skyddsåtgärder för att säkerställa resiliens och robusthet i utvecklingen och uppgraderingen av projekt, inbegripet skyddsåtgärder som rör cybersäkerhet, av särskild betydelse för gränsöverskridande infrastrukturprojekt i unionen och bör beaktas i samband med utvecklingen av projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse.**
- (17) Programmet bör också sträva efter samordning med insatser som finansieras genom instrumentet Europa i världen. Det är viktigt att de transeuropeiska transport- och energinäten är väl förbundna med tredjeländer. De relevanta politiska ramverken identifierar projekt av gemensamt intresse mellan medlemsstater och tredjeländer, eller projekt av ömsesidigt intresse, som är prioriterade för transport- och energiförbindelser till och från dessa tredjeländer. För dessa projekt bör det stöd som ges inom ramen för programmet samordnas nära med det stöd som ges genom instrumentet Europa i världen. Inom transportområdet bör de gränsöverskridande sträckorna **med tredjeländer** som anges i bilagan till denna förordning prioriteras **för att säkerställa genomförandet av det vägledande TEN-T som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2024/1679.**
- (18) I en snabbt föränderlig ekonomisk, social och geopolitisk miljö har den senaste tidens erfarenheter visat att det finns behov av en mer flexibel flerårig budgetram och flexiblere unionsprogram. Därför, och i enlighet med målen för FSE, bör finansieringen på ett lämpligt sätt beakta föränderliga politiska behov och unionens prioriteringar, såsom de identifierats i relevanta dokument som publicerats av kommissionen, i rådets slutsatser och i Europaparlamentets resolutioner, samtidigt som tillräcklig förutsägbarhet för budgetgenomförandet säkerställs. **Vid genomförandet av FSE:s energispecifika mål genom arbetsprogrammen bör de uppskattade beloppen för de specifika energimålen anges.**

- (19) [För att säkerställa enhetlighet bör budgetgarantin och finansieringsinstrumenten inom ramen för programmet, även när de kombineras med andra former av icke återbetalningspliktigt stöd i blandfinansieringsinsatser, genomföras i enlighet med de tillämpliga reglerna för EKF:s InvestEU-instrument och genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen genom överenskommelser som ingåtts för den typen av stöd inom EKF:s InvestEU-instrument och genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen.]
- (20) [Om unionsstöd inom programmet ska tillhandahållas i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, måste sådant stöd tillhandahållas uteslutande genom EKF:s InvestEU-instrument och genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen i enlighet med de tillämpliga reglerna för EKF:s investeringsinstrument och genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen.] När EKF:s InvestEU-instrument används för att uppnå målen med detta program bör rådgivningsstöd finnas tillgängligt för alla medlemsstater på begäran. Sådant stöd kan inbegripa kapacitetsuppbyggnad, stöd till identifiering, utformning och genomförande av projekt samt rådgivning om finansieringsinstrument och investeringsplattformar.
- (21) Programmet bör optimera användningen av tillgänglig finansiering genom noggrann uppföljning av de medel som ställs till förfogande och, i förekommande fall, genom att minska eller säga upp bidrag. Detta bör möjliggöra en omfördelning av den budget som avsatts för en åtgärd, men som inte har använts inom den angivna tidsramen, till andra åtgärder som omfattas av detta program.

- (22) Med hänsyn till omfattningen av de nödvändiga bygg- och anläggningsarbetena kan det hända att flera åtgärder genomförs parallellt vid genomförandet av gränsöverskridande sträckor, och att dessa stöds genom olika bidragsavtal men samverkar mot samma mål, vilket benämns som det övergripande projektet. För att bidra till ett mer effektivt utnyttjande av unionens resurser och säkerställa att viktiga infrastrukturmål kan uppnås fullt ut bör programmet möjliggöra omfördelning av tillgängliga medel inom ramen för samma övergripande projekt. Utan att det påverkar användningen av konkurrensutsatta förfaranden i enlighet med artikel 192.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509¹⁵, och utöver bestämmelserna i artikel 198 i samma förordning, bör det vara möjligt att genomföra sådan omfördelning av medel genom ändringar av de ursprungliga åtgärderna, under förutsättning att villkoren i arbetsprogrammet uppfylls, inbegripet det maximala unionsbidraget.
- (23) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 är tillämplig på programmet. I den förordningen fastställs reglerna för fastställandet och genomförandet av unionens allmänna budget, inklusive regler om bidrag, priser, icke-finansiella donationer, upphandling, indirekt förvaltning, ekonomiskt stöd, finansieringsinstrument och budgetgarantier.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (24) I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509 är arbetsprogrammen och ansökningshandlingarna det lämpliga stället för att ange fler tekniska genomförandedetaljer för budgeten inom ramen för de politikområden som stöds av programmet, inbegripet [...] **mer detaljerade** urvals- och tilldelningskriterier beroende på vilket budgetinstrument som används, vare sig det gäller bidrag eller upphandling, samt de särskilda [...] **programmål som eftersträvas, inbegripet genom att ta hänsyn till den energipolitiska utvecklingen för 2030, 2040 och fram till 2050. Sådana tilldelningskriterier skulle till exempel kunna ta hänsyn till prioritering och angelägenhet, ansökans kvalitet, verkan, mognad samt åtgärdens katalysatoreffekt, i syfte att bedöma projektet.** I enlighet med artikel 136 i budgetförordningen bör, av säkerhetsskäl, begränsningar i stödberättigande tillämpas på högriskleverantörer. **Detta bör särskilt beaktas för åtgärder för militär rörlighet.**
-

- (25) Det stöd som ges genom programmet bör främja investeringar genom att programmet tar itu med marknadsmisslyckanden eller icke-optimala investeringssituationer på ett sätt som står i proportion till problemen, genom att undvika överlappningar eller utestängningar och genom att stimulera privat finansiering. Det bör också ha ett klart mervärde för unionen. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget på nationella medel kommer detta tillvägagångssätt att säkerställa överensstämmelse mellan åtgärderna inom programmet och reglerna för statligt stöd, och därmed undvika otillbörliga snedvridningar av konkurrensen på den inre marknaden. **På samma sätt bör kombinationer med stödsystem såsom differenskontrakt (CFD-kontrakt) vara möjliga om förenlighet med reglerna för statligt stöd säkerställs och snedvridning av konkurrensen undviks.** Vidare kan FSE:s och den europeiska spar- och investeringsunionens¹⁶ insatser vara ömsesidigt stödjande, eftersom offentlig finansiering kan vara effektiv för att minska riskerna i stora infrastrukturprojekt och för att attrahera privata investeringar i EU, vilket skapar en betydande hävstångseffekt. **Programmet bör till exempel vara öppet för offentlig-privata partnerskapsprojekt.** Samtidigt kan den ökande tillgången till effektiva kollektiva investeringsinstrument, såsom de europeiska långsiktiga investeringsfonderna, på ett effektivt sätt katalysera långsiktiga investeringar från institutionella och andra privata investerare i infrastrukturprojekt, vilket kompletterar och förstärker den finansiering som finns tillgänglig via FSE.
- (26) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av programmet genom arbetsprogram bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter¹⁷.

¹⁶ COM/2025/124 final

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (27) I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013¹⁸, rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95¹⁹, rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96²⁰ och rådets förordning (EU) 2017/1939²¹ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet förebyggande, upptäckt, korrigering och utredning av oriktigheter och bedrägeri, återkrav av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt i tillämpliga fall administrativa sanktioner. I enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 får Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) utföra utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på plats, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen. I överensstämmelse med förordning (EU) 2017/1939 får Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) utreda och lagföra bedrägeri och annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371²².

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI:

<http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹⁹ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²⁰ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²¹ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1371/oj>).

²² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509 är varje person eller enhet som tar emot unionsmedel skyldig att samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, ge kommissionen, Olaf, Europeiska åklagarmyndigheten och Europeiska revisionsrätten de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av unionsmedel beviljar likvärdiga rättigheter. Tredjeländer som är associerade till programmet beviljar de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt.

- (28) [Programmet ska genomföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [XXX]* [Prestationsförordningen] i vilken regler för utgiftsspårning och prestationsramen för budgeten inrättas, inbegripet regler för att säkerställa en enhetlig tillämpning av principen om att inte orsaka betydande skada och jämställdhetsprincipen som anges i artikel 33.2 d respektive f i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, regler för övervakning och rapportering om resultaten av unionsprogram och unionsverksamheter, regler för inrättande av en portal för unionsfinansiering, regler för utvärdering av programmen samt andra övergripande bestämmelser som är tillämpliga på alla unionsprogram, t.ex. bestämmelserna om information, kommunikation och synlighet.]
- (29) I enlighet med artikel 85.1 i rådets beslut (EU) 2021/1764²³ är personer och enheter i utomeuropeiska länder och territorier (ULT) berättigade till finansiering i enlighet med de bestämmelser och mål som gäller för programmet och eventuella ordningar som gäller för den medlemsstat till vilken berört ULT är knutet.
- (30) Programmet bör respektera rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och särskilt säkerställa tillgänglighet för dem, framför allt inom transportsektorn.

²³ Rådets beslut (EU) 2021/1764 av den 5 oktober 2021 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen, inbegripet förbindelserna mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönland och Konungariket Danmark, å andra sidan (Beslutet om ULT, inbegripet Grönland) (EUT L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

- (31) Programmet bör vara öppet för samarbete med tredjeländer när detta ligger i unionens intresse. I detta avseende kan unionen helt eller delvis associera tredjeländer till programmets grundläggande verksamheter. **Det är möjligt att stödja projekt som involverar enheter från tredjeländer, under förutsättning att de berörda medlemsstaterna ger sitt godkännande, närhelst detta är nödvändigt för att genomföra åtgärden och bidrar till de mål som fastställs i artikel 3. En sådan associering skulle kunna utvidga tillgången till programmet, till exempel när det gäller stödberättigande eller deltagande av det associerade tredjelandet som observatör i kommittéförfarandet.** Associeringen bör vara föremål för en rättvis balans mellan tredjelandets bidrag och fördelar, samt säkerställa skyddet av unionens intressen med avseende på ekonomi och säkerhet. **Den bör också säkerställa lika villkor för sjötransporter genom att förhindra koldioxidläckage i enlighet med skäl 41 och artikel 9 i förordning (EU) 2024/1679.** **Samarbete med tredjeländer om gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi bör i tillämpliga fall upprättas inom den ram som fastställs i direktiv (EU) 2018/2001.**
- (32) För att vederbörligen beakta utvecklingen av det transeuropeiska nätet bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen vad gäller ändringar av den vägledande förteckningen över projekt av gemensamt intresse i bilagan till denna förordning. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inbegripet på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016²⁴. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

²⁴ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (33) Genom artikel 12.2 i förordning (EU) 2021/1153 ges kommissionen befogenhet att anta genomförandeakter som fastställer de infrastrukturkrav som är tillämpliga på vissa kategorier av åtgärder som rör infrastruktur med dubbla användningsområden. Mot denna bakgrund antogs kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1328²⁵. Efter revideringen av den rättsliga ramen genom antagandet av förordning (EU) 2024/1679, och för att säkerställa möjligheten att fortsatt uppdatera infrastrukturkraven oberoende av den nuvarande förordningens begränsade giltighetstid, är det nödvändigt att i den förordningen fastställa befogenheten att anta genomförandeakter som specificerar infrastrukturkrav för vissa kategorier av åtgärder för infrastruktur med dubbla användningsområden. Förordning (EU) nr 2024/1679 bör därför ändras i enlighet med detta, så att den ger kommissionen befogenhet att anta genomförandeakter för detta ändamål.
- (34) Förordning (EU) 2021/1153 bör upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2028.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll

Genom denna förordning inrättas Fonden för ett sammanlänkat Europa (*programmet*) och fastställs programmets mål, dess budget [för perioden 2028–2034], formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering.

²⁵ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1328 av den 10 augusti 2021 om fastställande av de infrastrukturkrav som är tillämpliga på vissa kategorier av infrastrukturåtgärder avseende dubbla användningsområden i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153 (EUT L 288, 11.8.2021, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1328/oj).

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *åtgärd*: verksamhet som har identifierats som ekonomiskt och tekniskt oberoende, som har en fast tidsram och som krävs för att genomföra ett projekt.
- 1a. **bidragsmottagare: en enhet med ställning som juridisk person med vilken en bidragsöverenskommelse har undertecknats.**
2. *transeuropeiska transportnät*: det transeuropeiska transportnät som anges i förordning (EU) 2024/1679.
3. *projekt av gemensamt intresse*: ett projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i artikel 3.1 i förordning (EU) 2024/1679 eller artikel 2.5 i förordning (EU) 2022/869.
4. *hållbart transeuropeiskt transportnät*: ett transeuropeiskt transportnät som uppfyller kraven enligt artikel 5 **om ett resurseffektivt och resilient nät och miljöskydd** och **artikel 45 om ny teknik och innovation** i förordning (EU) 2024/1679.
5. *smart transeuropeiskt transportnät*: ett transeuropeiskt transportnät som uppfyller kraven enligt artikel 43 **om informations- och kommunikationssystem för transporter** och **artikel 45 om ny teknik och innovation** i förordning (EU) 2024/1679.

6. *resilient transeuropeiskt transportnät*: ett transeuropeiskt transportnät som uppfyller kraven enligt **artikel 5 om ett resurseffektivt och resilient nät och miljöskydd och artikel 46 om infrastrukturens resiliens** i förordning (EU) 2024/1679.
7. *militär rörlighet*: Europeiska unionens och dess medlemsstaters förmåga att snabbt och effektivt **motta**, transportera, förflytta, [...]utplacera **och stödja** militär personal, utrustning och förnödenheter inom och över medlemsstaternas gränser, i syfte att säkerställa ett snabbt och effektivt agerande från [...]försvarsmakter.
- 7a. transportinfrastruktur med dubbla användningsområden: en transportnätsinfrastruktur som tillgodoser både civil och militär rörlighet.**
8. *studier*: åtgärder som krävs för att förbereda genomförandet av ett projekt, såsom förstudier, kartlägningsstudier, genomförbarhetsstudier, utvärderingsstudier, prov- och valideringsstudier, inbegripet i programvaruform, samt annat tekniskt stöd, inklusive förberedande åtgärder för att definiera och utveckla ett projekt och fatta beslut om finansiering av projektet, som exempelvis rekognosering på plats och förberedelse av finansieringsarrangemang.
9. *bygg- och anläggningsarbeten*: inköp, leverans och installation av komponenter, system och tjänster inbegripet programvara, utvecklings-, **uppgraderings-** bygg- och anläggningsverksamhet i samband med ett projekt, slutbesiktning av anläggningarna samt igångsättning av ett projekt.
- 9a. övergripande projekt: ett storskaligt projekt med en gränsöverskridande dimension som är uppdelat i flera åtgärder och som omfattas av flera bidragsavtal.**
10. *projekt av gemensamt intresse*: ett projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i artikel 2.6 i förordning (EU) 2022/869.

11. *gränsöverskridande projekt inom förnybar energi*: ett av följande:
- a) Ett projekt för produktion av förnybar energi som ingår i ett samarbetsavtal i den mening som avses i artiklarna 8, 9, 11 eller 13 i direktiv (EU) 2018/2001 **och, i tillämpliga fall, dess anslutning till distributions- eller överföringsnätet, förutsatt att den utgör en integrerad del av projektet, som effektivt möjliggör integrering av och är underordnat en produktionsanläggning för förnybar energi.**
 - b) Ett lagringsprojekt **och, i tillämpliga fall, dess anslutning till distributions- eller överföringsnätet, förutsatt att den utgör en integrerad del av projektet, som effektivt möjliggör integrering av och är underordnat en produktionsanläggning för förnybar energi,** inbegripet samlokaliserad energilagring i den mening som avses i artikel 2.44d, i direktiv (EU) 2018/2001, som stöder integreringen av förnybar energi i unionens energisystem, med undantag för energilagringsanläggningar i den mening som avses i bilaga II, punkt 1 c, i förordning (EU) 2022/869, och som ingår i en liknande överenskommelse mellan två eller flera medlemsstater, eller mellan en eller flera medlemsstater och ett eller flera tredjeländer.

Artikel 3

Programmets mål

1. Programmets allmänna mål är att bygga upp, utveckla, säkra, modernisera och fullborda de transeuropeiska näten inom transport- och energisektorerna, i syfte att stödja en **utsläppssnål, fungerande, konkurrenskraftig och integrerad** inre marknad och främja sammanhållning, underlätta militär rörlighet på de transeuropeiska transportnäten, underlätta gränsöverskridande samarbete inom förnybar energi, samt att främja synergier mellan transport- och energisektorerna.

2. Programmet har följande specifika mål:

a) Inom transportsektorn:

- i) Att bidra till utvecklingen av projekt av gemensamt intresse som rör **effektiva, smidiga**, sammanlänkade, driftskompatibla, utsläppssnåla, smarta, säkra, hållbara, resilienta, trygga och multimodala transportnät i enlighet med förordning (EU) 2024/1679, särskilt genom följande:
 - (1) Åtgärder för projekt av gemensamt intresse med en gränsöverskridande dimension som utvecklar det transeuropeiska transportnätet, inbegripet åtgärder **som rör de europeiska transportkorridorerna, bland annat åtgärder** avseende de vägledande sträckor som anges i bilagan till denna förordning.
 - (2) Åtgärder för projekt av gemensamt intresse [...] som avser fullbordandet av ett smart, resilient, **säkert, driftskompatibelt**, utsläppssnålt och hållbart transeuropeiskt transportnät.
 - (3) Åtgärder för projekt av gemensamt intresse med en gränsöverskridande dimension med tredjeländer som utvecklar det transeuropeiska transportnätet i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) 2024/1679.
- ii) Att anpassa delar av det transeuropeiska transportnätet för transportinfrastruktur med dubbla användningsområden i syfte att förbättra både civil och militär rörlighet, **i enlighet med artikel 48 i förordning (EU) 2024/1679**, med fokus på de fyra prioriterade korridorerna för militär rörlighet inom EU som identifierats av medlemsstaterna [...] i bilaga II till de militära kraven för militär rörlighet inom och utanför **EU** [...], [...] som godkändes av rådet den 17 [...] mars 2025 och **i alla efterföljande ändringar som godkänns därefter**[...].

b) Inom energisektorn:

- i) Att **som ett centralt mål** bidra till utvecklingen av projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse i enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2022/869, i syfte att främja fullbordandet av energiunionen, integreringen av en effektiv och konkurrenskraftig intern energimarknad samt driftskompatibilitet mellan nät över gränser och sektorer, att underlätta ekonomins minskning av koldioxidutsläpp, **att avskaffa energiisolering och undanröja flaskhalsar i elsammanlänkningsnätet**, att främja energieffektivitet och **skyddet av och** resiliensen **hos energiinfrastruktur samt säkerställa** [...] försörjningstryggheten.
- ii) Att underlätta det gränsöverskridande **energisamarbetet** [...], **främst** genom stöd till gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi eller genom konkurrensutsatta anbudsförfaranden för nya projekt för förnybar energi **och lagring** inom ramen för EU:s finansieringsmekanism för förnybar energi, som inrättats genom artikel 33 i förordning (EU) 2018/1999, när de villkor som avses i artikel 11.5 i den här förordningen är uppfyllda, i syfte att uppnå unionens mål vad gäller minskning av koldioxidutsläpp, konkurrenskraft, fullbordande av den inre energimarknaden, resiliens och försörjningstrygghet på ett kostnadseffektivt sätt.

[Artikel 4]

Budget

- 1. Den vägledande finansieringsramen för genomförandet av programmet för perioden 2028–2034 har fastställts till 81 428 000 000 euro i löpande priser.
- 2. Fördelningen av det belopp som avses i punkt 1 ska vara vägledande enligt följande:
 - a) 51 515 000 000 euro för de specifika mål för transport och militär rörlighet som anges i artikel 3.2 a.

- b) 29 912 000 000 euro för de specifika mål för energi som anges i artikel 3.2 b.
3. Om den verksamhet som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i årliga delbetalningar.
4. Anslag får föras in i unionens budget efter 2034 för att täcka nödvändiga utgifter och för att möjliggöra förvaltningen av åtgärder som inte slutförts när programmet avslutas.
5. Den finansieringsram som avses i punkt 1 i denna artikel och beloppen för de ytterligare medel som avses i artikel 5 får också användas för tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av programmet och de sektorsspecifika riktlinjerna i förordning (EU) 2024/1679 eller förordning (EU) 2022/869, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, gemensamma it-system och it-plattformar, informations- och kommunikationsinsatser, inbegripet central kommunikation om unionens politiska prioriteringar, samt alla andra kostnader för tekniskt och administrativt bistånd eller kostnader relaterade till personal som kommissionen ådrar sig för förvaltningen av programmet.]

Artikel 5

Ytterligare medel

1. Medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansieringsinstitutioner eller andra tredje parter får lämna ytterligare ekonomiska bidrag eller icke-ekonomiska bidrag, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget. Ytterligare ekonomiska bidrag ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a, d eller e eller i artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Medel som anslagits till medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på deras begäran göras tillgängliga för programmet. Kommissionen ska genomföra dessa medel direkt eller indirekt i enlighet med artikel 62.1 a eller c i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. De ska läggas till det belopp som avses i artikel 4.1 i den här förordningen. Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten. Om kommissionen inte har ingått något rättsligt åtagande inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning för ytterligare belopp som på detta sätt gjorts tillgängliga för programmet, får de motsvarande outnyttjade beloppen, på den berörda medlemsstatens begäran, föras tillbaka till ett eller flera ursprungsprogram eller efterföljande program.

Artikel 6

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

1. Programmet ska genomföras i samordning med andra unionsprogram. En åtgärd som har fått bidrag från unionen från ett annat program kan också få bidrag inom ramen för programmet. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas på motsvarande bidrag eller så får en enda uppsättning regler tillämpas för alla bidrag i programmet och ett enda rättsligt åtagande får ingås. Om bidragen från unionen baseras på stödberättigande kostnader får det kumulativa stödet från unionens budget inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och det får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.

2. Förfarandena för tilldelning inom programmet får genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning gemensamt med medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansinstitut eller andra tredje parter (partner i det gemensamma förfarandet för tilldelning), under förutsättning att skyddet av unionens ekonomiska intressen säkerställs. Sådana förfaranden ska omfattas av en enda uppsättning regler och leda till att ett enda rättsligt åtagande ingås. I detta syfte får partner i det gemensamma förfarandet för tilldelning ställa resurser till förfogande för programmet i enlighet med artikel 5 i den här förordningen, eller så får partner anförtros genomförandet av förfarandet för tilldelning, i tillämpliga fall i enlighet med artikel 62.1 c i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. I gemensamma förfaranden för tilldelning får representanter för parterna i det gemensamma förfarandet för tilldelning även vara medlemmar i den utvärderingskommitté som avses i artikel 153.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Artikel 7

Tredjeländer som är associerade till programmet

1. Programmet kan öppnas för deltagande för följande tredjeländer genom fullständig eller partiell associering, i enlighet med de mål som fastställs i artikel 3 och i enlighet med relevanta internationella avtal eller beslut som antagits inom ramen för dessa avtal och som är tillämpliga på följande:
- a) Medlemmar i Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt europeiska mikrostaterna.
 - b) Anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidatländer.
 - c) Länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken.
 - d) Andra tredjeländer.

2. För associeringsavtalen för att delta i programmet gäller följande:

- a) De ska säkerställa en rättvis balans mellan bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i programmet.
- b) De ska fastställa villkoren för deltagande i programmen, inklusive beräkning av ekonomiska bidrag, i form av ett driftsbidrag och en deltagaravgift, till enskilda program och till allmänna administrativa kostnader.
- c) De ska inte ge tredjelandet någon befogenhet att fatta beslut som rör programmet.
- d) De ska garantera unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda sina ekonomiska intressen.
- e) De ska, i förekommande fall, säkerställa skyddet av unionens intressen i fråga om säkerhet och allmän ordning.

Vid tillämpning av led d ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs enligt förordning (EU, Euratom) 2024/2509 och förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och garantera att verkställighetsbeslut som ålägger en betalningsskyldighet på grundval av artikel 299 i EUF-fördraget samt domar och beslut från Europeiska unionens domstol är verkställbara.

Artikel 8

Genomförande och former för unionsfinansiering

- 1. Programmet ska genomföras i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, genom direkt förvaltning eller genom indirekt förvaltning med de enheter som avses i artikel 62.1 c i den förordningen.

2. Unionsfinansiering får tillhandahållas i alla former som anges i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, bland annat i form av bidrag, priser, upphandling och icke-finansiella donationer.
3. [Om unionsstöd tillhandahålls i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, ska sådant stöd tillhandahållas uteslutande genom EKF:s InvestEU-instrument eller genomförandemekanismen för instrumentet Europa i världen och genomföras i enlighet med de tillämpliga reglerna för EKF:s InvestEU-instrument och genomförandemekanismen för instrumentet Europa i världen genom överenskommelser som ingåtts för den typen av stöd inom EKF:s InvestEU-instrument eller genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen.]
4. [Unionsstöd i form av en budgetgaranti ska tillhandahållas till högst det belopp för budgetgarantin som fastställs i förordningen om Europeiska konkurrenskraftsfonden eller förordningen om instrumentet Europa i världen.]
5. [Om programmet använder EKF:s InvestEU-instrument eller genomförandemekanismen för instrumentet Europa i världen ska det tillhandahålla avsättning för budgetgarantin och finansiering till finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i form av en blandfinansieringsinsats.]

Artikel 9

Stödberättigande

1. [...]
2. När det gäller förfaranden för tilldelning inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning kan en eller flera av följande rättsliga enheter vara berättigade till att bevilja eller ta emot unionsfinansiering:
 - a) Enheter som är etablerade i en medlemsstat, **inbegripet samriskföretag och specialföretag**.
 - b) Enheter som är etablerade i ett associerat tredjeland.

- c) **I undantagsfall följande enheter, om finansieringen av sådana enheter är avgörande för genomförandet av åtgärden och bidrar till de mål som fastställs i artikel 3:**

i) Internationella organisationer.

[...]ii) Andra enheter som är etablerade i icke-associerade tredje[...].

3. Utöver vad som anges i artikel 168.2 och 168.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 får de associerade tredjeländer som avses i artikel 7.1 i den här förordningen delta i och ta del av de upphandlingsmekanismer som fastställs i artikel 168.2 och 168.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. De regler som gäller för medlemsstaterna ska i tillämpliga delar även gälla deltagande associerade tredjeländer.
4. Förfaranden för tilldelning som påverkar säkerhet eller allmän ordning, särskilt när det gäller unionens eller dess medlemsstaters strategiska tillgångar och intressen, ska begränsas i enlighet med artikel 136 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. I enlighet med artikel 136 i budgetförordningen ska, av säkerhetsskäl, begränsningar i stödberättigande tillämpas på högriskleverantörer, i enlighet med EU-rätten. **Särskild hänsyn ska tas till åtgärder för militär rörlighet.**²⁶
5. När det gäller åtgärder som avses i artikel 3.2 a i den här förordningen ska bedömningen av förslag gentemot tilldelningskriterierna, i tillämpliga fall, säkerställa att föreslagna åtgärder är förenliga med arbetsplanerna för korridorer och genomförandeakter såsom avses i artiklarna 54 och 55 i förordning (EU) 2024/1679 och att de beaktar det rådgivande yttrandet från den ansvariga europeiska samordnaren i enlighet med artikel 52.9 i den förordningen.

²⁶ *Det kan behövas ytterligare diskussioner rörande begränsningar i stödberättigande avseende militär rörlighet beroende på resultatet av de övergripande diskussionerna om den fleråriga budgetramen.*

6. Ansökningar om bidrag ska lämnas in av en eller flera medlemsstater, eller med godkännande från de medlemsstater som berörs av projektet[...].
7. [...]
8. [...] **De arbetsprogram som avses i artikel 12 i denna förordning och artikel 110 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 [...] ska fastställa följande:**
- a) Förväntade resultat.**
 - b) De åtgärder som får stöd, inklusive studier och bygg- och anläggningsarbeten.**
 - c) En vägledande tidsplan.**
 - d) Tillgängliga vägledande belopp.**
 - e) Former för unionsfinansiering.**
 - f) Medfinansieringsgraderna.**
 - g) [...] I tillämpliga fall, mer detaljerade kriterier för stödberättigande för särskilda åtgärder **för att säkerställa uppnåendet av de mål som anges i artikel 3 i denna förordning samt begränsningar i enlighet med punkt 4 i den här artikeln.****

Artikel 9a

Tilldelningskriterier

Öppna urvals- och tilldelningskriterier, vilka kan beskrivas närmare i de dokument som rör tilldelningsförfarandet, ska fastställas i arbetsprogrammen. Sådana tilldelningskriterier får ta hänsyn till prioritering och angelägenhet, ansökans kvalitet, verkan, mognad samt åtgärdens katalysatoreffekt, i syfte att bedöma projektet.

Artikel 10

Kompletterande regler för bidrag

1. Utöver grunderna för nedsättning som anges i artikel 132.4 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, får bidragsbeloppet sättas ned i följande fall:
 - a) Vad gäller studier där åtgärden inte har inletts inom ett år efter det startdatum som anges i bidragsöverenskommelsen.
 - b) Vad gäller bygg- och anläggningsarbeten där åtgärden inte har inletts inom två år efter det startdatum som anges i bidragsöverenskommelsen.
 - c) Om det, efter en översyn av framstegen med åtgärden, konstateras att genomförandet av åtgärden har försenats så mycket att det är osannolikt att åtgärdens mål kommer att nås.
2. Bidragsöverenskommelsen får ändras eller hävas på grundval av de villkor som fastställs i punkt 1.

Innan ett beslut om att minska eller häva ett bidrag fattas, ska en helhetsbedömning av ärendet göras och de berörda bidragsmottagarna ska ges möjlighet att lägga fram sina synpunkter inom en rimlig tidsfrist.

3. Åtagandebemyndiganden som följer av tillämpningen av punkt 1 eller 2 ska göras tillgängliga inom ramen för detta program.
4. Utan att det påverkar användningen av konkurrensutsatta förfaranden när detta är lämpligt i enlighet med artikel 192.1 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, och utöver artikel 198 i samma förordning, får arbetsprogrammet som avses i artikel 12 i den här förordningen, när det är vederbörligen motiverat med hänvisning till behovet av att underlätta genomförandet av ett övergripande projekt, ange en åtgärd och förmånstagare samt fastställa ett belopp upp till vilket förslag får inhämtas för förlängning av pågående eller avslutade åtgärder inom ramen för programmet, samtidigt som likabehandling och öppenhet säkerställs i enlighet med artikel 191 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Tilldelningen för pågående åtgärder kan ske i form av en ändring av den ursprungliga åtgärden genom att nya åtgärder läggs till och det högsta bidraget från unionen **som ska användas av stödmottagarna i detta ursprungliga bidragsavtal för slutförandet av det övergripande projektet ökas**. De åtagandebemyndiganden som avses i punkt 3 i den här artikeln ska användas för att täcka de belopp som reserverats i arbetsprogrammet för sådana tilldelningar.
5. [För studier får det ekonomiska stödet från unionen inte överstiga 50 % av de totala stödberättigande kostnaderna.]
6. [För bygg- och anläggningsarbeten som rör det specifika mål som anges i artikel 3.2 a får det ekonomiska stödet från unionen inte överstiga 50 % av de totala stödberättigande kostnaderna. Medfinansieringsgraden för åtgärder som genomförs i medlemsstater med en BNI per capita som understiger 90 % av unionens genomsnittliga BNI, får inte överstiga 75 % av de totala stödberättigande kostnaderna.]
7. [För bygg- och anläggningsarbeten som avser de specifika mål som anges i artikel 3.2 b gäller följande:
 - a) Det ekonomiska stödet från unionen får inte överstiga 50 % av den totala stödberättigande kostnaden.

- b) Medfinansieringsgraderna som avses i led a får ökas till högst 75 % av de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärder som bidrar till utvecklingen av projekt av gemensamt intresse som, med ledning av det underlag som avses i artikel 18.2 i förordning (EU) 2022/869, skapar en hög grad av regional eller unionsomfattande försörjningstrygghet, stärker solidariteten i unionen eller erbjuder mycket innovativa lösningar.]

8. [Inom transportsektorn och energisektorn ska, vad gäller bygg- och anläggningsarbeten i de yttersta randområdena, en särskild högsta medfinansieringsgrad på 60 % tillämpas.]
9. Det stöd som ges genom programmet ska påskynda eller främja investeringar genom att programmet tar itu med marknadsmisslyckanden eller icke-optimala investeringssituationer på ett sätt som står i proportion till problemen, genom att undvika överlappningar eller utestängningar och genom att stimulera privat finansiering. Det ska också ha ett mervärde för unionen.

Artikel 11

Gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi

1. Kommissionen ska minst en gång per år genomföra [...] **en ansökningsomgång för finansiering** för gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi, baserat på de kriterier och det förfarande som anges i denna artikel, i den delegerade akt som avses i punkt 4 i denna artikel samt i det arbetsprogram som avses i artikel 12.
2. Gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi bör medföra kostnadsbesparingar vid utbyggnaden av förnybar energi inom unionen, eller andra fördelar för **utfasning av fossila bränslen**, systemintegration, **systemflexibilitet, lagring**, försörjningstrygghet, konkurrenskraft eller innovation, jämfört med ett liknande projekt som genomförs av en deltagande medlemsstat eller ett tredjeland på egen hand.

3. Vid bidrag till bygg- och anläggningsarbeten bör den sökande visa att det finns behov av att korrigera marknadsmisslyckanden eller ekonomiska hinder, såsom otillräcklig kommersiell bärkraft, höga initialkostnader eller brist på marknadsfinansiering.
4. Senast den (dag månad år) (eller 12 månader efter att denna förordnings ikraftträdande) ska kommissionen anta en delegerad akt i enlighet med artikel 14 som kompletterar denna förordning genom att fastställa de särskilda kriterierna och förfarandet för urvalet av gränsöverskridande projekt på området förnybar energi, **med beaktande av de potentiella särskilda fördelarna med att uppnå målen i artikel 3.2 b i och ii, när gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi är nära sammanlänkade med utbyggnaden av gränsöverskridande energinät.**
5. Kommissionen får besluta att tilldela den programbudget som avses för gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi till unionens finansieringsmekanism för förnybar energi, som inrättats genom artikel 33 i förordning (EU) 2018/1999, om den kan uppnå de specifika mål som anges i artikel 3.2 b ii i förordningen, och om den kan bidra till att minska kapitalkostnaderna för projekt på området förnybar energi **eller till den kostnadseffektiva integreringen av förnybara energikällor i energisystemet, i linje med det möjliggörande ramverk som anges i artikel 3.5 a och b i direktiv (EU) 2018/2001.** Det totala bidraget för perioden från och med den 1 januari 2028 till och med den 31 december 2034 får inte överstiga 5 % av den budget för detta program som avses för de specifika mål som anges i artikel 3.2 b.
- 5a. Om bidraget på 5 % till unionens finansieringsmekanism för förnybar energi har tilldelats fullt ut senast den 1 januari 2031 ska kommissionen utvärdera marknadsspridningen av och efterfrågan på gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi och hur unionens finansieringsmekanism för förnybar energi fungerar och får besluta att tilldela ytterligare ett bidrag på högst 5 % av den återstående budgeten för detta program som planeras för de specifika mål som avses i artikel 3.2 b.**

Arbetsprogram

1. Programmet ska genomföras med hjälp av sådana arbetsprogram som avses i artikel 110 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Arbetsprogrammen ska, i tillämpliga fall, fastställa de verksamheter och relaterade belopp för unionsstöd som ska genomföras genom EKF:s InvestEU-instrument och genomförandemekanismen för instrumentet Europa i världen
- 2a. När kommissionen antar arbetsprogram inom energisektorn ska den särskilt beakta projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse och därmed sammanhängande åtgärder som syftar till att ytterligare integrera den inre marknaden för energi, avskaffa energiisolering och undanröja flaskhalsar i elsammanlänkningsnätet.**
- 2b. Arbetsprogrammen inom energisektorn ska ange de uppskattade beloppen för de specifika energimål som avses i artikel 3.2 b och ska ta hänsyn till utvecklingen av EU:s energipolitik, bland annat ramen för utfasningen av fossila bränslen i energisystemet.**
3. Arbetsprogrammen ska antas av kommissionen genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det [...] **gransknings**förfarande som avses i artikel 15.3.
- 3a. Genom arbetsprogrammen ska det säkerställas enhetlighet och komplementaritet med förordning (EU)[XXX] [Europeiska konkurrenskraftsfonden].**

Artikel 12a

Tilldelning av ekonomiskt stöd från unionen

Efter varje ansökningsomgång på grundval av de arbetsprogram som avses i artikel 12 ska kommissionen anta en genomförandeakt som fastställer storleken på det ekonomiska stöd som ska tilldelas de utvalda projekten eller delar av dessa och anger villkoren och metoderna för deras genomförande. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 15.3.

Artikel 13

Delegerade akter

Med förbehåll för den berörda medlemsstatens godkännande i enlighet med artikel 172 andra stycket i EUF-fördraget ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 14[...] i den här förordningen för att ändra bilagan till den här förordningen vad gäller den vägledande förteckningen över projekt.

Artikel 14

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 11.4 och 13 ska ges till kommissionen till och med den 31 december 2034.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 11.4 och 13 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas i enlighet med artiklarna 11.4 och 13 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ. Representanter för tredjeländer eller internationella organisationer får inte närvara vid överläggningar i frågor som rör artikel 12.3 i denna förordning.

Artikel 15

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. För frågor som rör de mål som anges i artikel 3.2 a ska kommittén sammanträda i följande konstellation: *FSE Transport*.

För frågor som rör de mål som anges i artikel 3.2 b ska kommittén sammanträda i följande konstellation: *FSE Energi*.

3. Om det hänvisas till denna punkt ska artikel [...]5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

3a. I frågor som rör det förfarande som avses i artikel 12.3, om kommittén inte avger något yttrande, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

4. Om kommitténs yttrande ska inhämtas genom skriftligt förfarande, ska det förfarandet avslutas utan resultat om kommitténs ordförande, inom tidsfristen för att avge yttrandet, så beslutar eller en enkel majoritet av kommittéledamöterna så begär.

5. I enlighet med internationella avtal som ingås av unionen får företrädare för tredjeländer eller internationella organisationer bjudas in som observatörer till kommitténs möten i enlighet med de villkor som fastställs i programkommitténs arbetsordning och med beaktande av säkerheten och den allmänna ordningen i unionen eller i medlemsstaterna. Representanter för tredjeländer eller internationella organisationer får inte närvara vid överläggningar i frågor som rör artikel 9 i denna förordning.

Artikel 16

Ändring av förordning (EU) 2024/1679

I artikel 48 i förordning (EU) 2024/1679 ska följande punkt läggas till som punkt 3:

”3. Kommissionen får anta en genomförandeakt som anger de infrastrukturkrav som gäller för vissa kategorier av infrastruktur **som avses i punkt 1** och som tillgodoser både civila och försvarsrelaterade behov (*infrastruktur med dubbla användningsområden*).

Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 61.3.”.

Artikel 17

Upphävande

Förordning (EU) 2021/1153 bör upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2028.

Artikel 18

Övergångsbestämmelser²⁷

1. Den här förordningen ska inte påverka fortsatt genomförande eller ändringar av de berörda åtgärderna fram till dess att de har avslutats, enligt förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) 2021/1153, som ska fortsätta att tillämpas för de berörda åtgärderna fram till dess att de avslutas.
2. Finansieringsramen för programmet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för att säkerställa övergången mellan programmet och de åtgärder som antagits i enlighet med förordning (EU) 2021/1153.

2a. Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1328 ska fortsätta att gälla till dess att den upphävs genom den genomförandeakt som avses i artikel 48.3 i förordning (EU) 2024/1679.

²⁷ Det kan behövas ytterligare överväganden om övergångsåtgärder, inbegripet om undantag i fråga om när stödberättigandet börjar gälla, om rättsakten inte antas före den 1 januari 2028.

Artikel 19

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2028.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

Vägledande förteckning över projekt av gemensamt intresse med en gränsöverskridande dimension som avses i artikel 3.2 a första strecksatsen. **Om inte annat anges avser avsnitten järnvägsförbindelser.**

Atlantkorridoren (Atlantic Corridor)	
FR–ES	Bordeaux–Burgos
ES–PT	Madrid–Lissabon
PT–ES	<u>Lissabon</u> –Porto–Vigo–A Coruña
Korridoren Östersjön–Svarta havet–Egeiska havet (Baltic Sea–Black Sea– Aegean Sea)	
RO–BG	Craiova–Sofia
RO–BG	<u>Bukarest</u> [...]–Giurgiu–Ruse–Varna
BG–EL	Sofia–Thessaloniki
EL–BG	Thessaloniki–Alexandroupolis–Burgas
PL–SK–HU	Kraków[...]w– Košice–Miskolc
RO–UA	Ploiești[...]ti - Bacău[...]u - Chernivtsi
RO–MD	<u>Pascani</u> - Iasi - Chișinău
Korridoren Östersjön–Adriatiska havet (Baltic Sea–Adriatic Sea)	
PL–CZ	Katowice/Opole–Ostrava–Brno
AT–SI	<u>Wien</u> –Graz–Maribor
<u>AT–IT</u>	<u>Villach– Udine –Trieste</u>
AT–SK[...]	Wien–Bratislava[...]
<u>AT–HU</u>	<u>Wien–Budapest</u>
<u>SK–HU</u>	<u>Bratislava–Budapest</u>
<u>AT–HU–HR</u>	<u>Wien–Szombathely–Zagreb</u>

PL-SK	Katowice–Žilina
Medelhavskorridoren	
FR-IT	Lyon– <u>Turin</u> [...]
FR-ES	Montpellier–Perpignan–Barcelona– <u>Valencia</u>
FR-IT	<u>Marseille</u> –Nice–Genua
<u>HR-HU</u>	<u>Rijeka–Zagreb–Székesfehérvár</u>
IT-SI	<u>Venedig</u> –Trieste/ <u>Koper</u> –Divača–[...]Ljubljana
HU-UA	Nyiregyhaza–Chop
Korridoren Nordsjön–Rhen–Medelhavet (North Sea–Rhine–Mediterranean)	
FR-BE	Seine–Escaut, <u>inbegripet dess bifloder</u> (inre vattenvägar)
NL-DE	Arnhem–Emmerich–Oberhausen
<u>NL-DE</u>	<u>Eindhoven–Mönchengladbach</u>
BE-NL	Gent–Terneuzen
<u>BE-NL</u>	<u>Bryssel–Amsterdam</u>
BE-LU	Namur–Luxemburg/ <u>Bettembourg</u>
IT-CH	[...] <u>Genua</u> –Milano/ <u>Novara–Chiasso</u> [...]– <u>Brig</u>
DE-CH	Karlsruhe–Basel
IE-UK	Dublin–Belfast
Korridoren Nordsjön–Östersjön (North Sea–Baltic)	
<u>FI</u> –EE–LV–LT–PL	<u>Tammerfors–Helsingfors</u> –Tallinn–Riga–Vilnius–Warszawa (<u>omfattar</u> Rail Baltica)
DE-PL	Berlin–Szczecin
DE-PL	Berlin–Frankfurt[...] (<u>Oder</u>)–Poznań[...] – <u>Warszawa</u>
PL-UA	Kraków[...]w - Lviv
PL-UA	Lublin–Kovel

Korridoren Rhen–Donau (Rhine–Danube)	
DE–CZ	Nürnberg/Regensburg–Pilsen–Prag
DE–CZ	Dresden–Prag/ <u>Kolín</u>
CZ–AT–SK	<u>Prag</u> –Brno–Wien/Bratislava
DE–AT–SK–HU– HR– <u>BiH–RS</u> –RO– BG– <u>MD–UA</u>	Rhen/Donau, <u>inbegripet bifloder</u> (inre vattenvägar)
[...] CZ– <u>SK</u>	Olomouc (Zlin)–Žilina
HU–RO	Budapest–[...]Timisoara
<u>HU–RO</u>	<u>Budapest–Cluj–Bukarest</u>
SK–UA	Košice–Chop
Korridoren Skandinavien–Medelhavet (Scandinavian–Mediterranean)	
<u>DE</u> [...]-AT– <u>IT</u> [...]	M <u>ünchen</u> [...]- <u>Innsbruck</u> -Verona (omfattar Brennertunneln)
DK[...]- <u>DE</u> [...]	<u>Köpenhamn</u> [...]–Lübeck (omfattar den fasta Fehmarn [...]) <u>Bält-förbindelsen</u> [...])
SE–FI	Umeå–Luleå–Uleåborg (Botniska korridoren)
<u>SE–FI</u>	<u>Stockholm–Åbo–Helsingfors</u>
SE–NO	Stockholm–Oslo
<u>SE–NO</u>	<u>Göteborg–Oslo</u>
<u>SE–NO</u>	<u>Luleå–Narvik</u>
Korridoren Västra Balkan–östra Medelhavet (Western Balkans–Eastern Mediterranean)	
AT–SI	Villach–Ljubljana
HR–SI	Zagreb–Ljubljana
EL–MK	Thessaloniki–Guevgueliya–Skopje
BG–RS	Sofia–Niš

<u>BG–MK</u>	<u>Sofia–Skopje</u>
HR–RS	Zagreb–Beograd
Vattenvägstransport	
	Det europeiska sjöfartsområdet och TEN-T-hamnar (inbegripet förbindelser till inlandet)
Övergripande nät	
FR–ES	Pau–Canfranc
<u>ES–PT</u>	<u>Sevilla–Faro</u>
<u>BE</u> [...] <u>–FR</u> [...]	Mons–Valenciennes
NL–DE	Groningen–Oldenburg
PL–CZ	Wrocław–Prag
<u>DE</u> [...] <u>–AT</u> [...]	München–Linz
BE <u>–NL</u> [...][...] <u>–DE</u> [...]	Antwerpen–Venlo–Mönchengladbach
<u>EL–AL</u>	<u>Thessaloniki–Durrës</u>
<u>EL–MK</u>	<u>Florina–Veles</u>
<u>SE–NO</u>	<u>Sundsvall–Trondheim</u>
